

Kritisk social inkludering som ett alternativ till integration

***KOSI projektets konsensuskonferens
Åland, 6 maj 2021 kl. 12.00 –16.00***

*Tobias Pöttsch
Universitetslektor i socialt arbete
Helsingfors universitet
Svenska social- och kommunalhögskolan (SSKH)
CEREN Centret för forskning om etniska relationer och nationalism*

**CRITICAL PERSPECTIVES ON SOCIAL
INCLUSION IN INTEGRATION EDUCATION
PROGRAMS FOR ADULT MIGRANTS**

TOBIAS PÖTZSCH

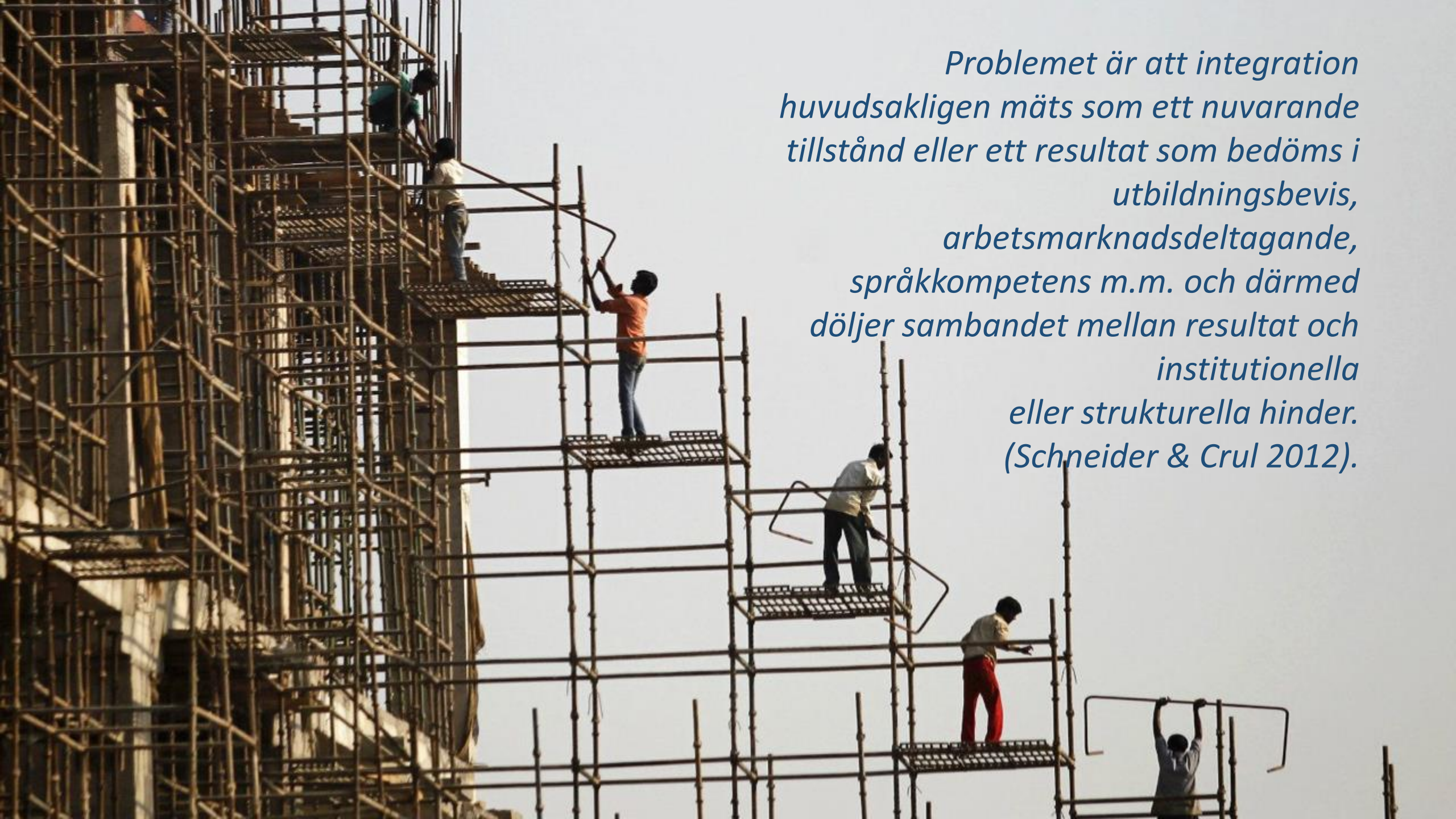
Materialet samlades in i Finland och Kanada och undersökte social inkludering av vuxna migrantelever i integrationsutbildningar.

Deltagare: Arbis SFI i Helsingfors, Medis SFI i Mariehamn & NorQuest College's Language Integration for Newcomers to Canada program (LINC) i Edmonton, Kanada.

Antiförtryckande pedagogik (AOP) samt perspektiv integrerade från Critical Whiteness Studies (CWS) och Critical Migration Studies (CMS) har format både teori och forskningsdesign.

En viktig fråga när termerna "integration" eller "inkludering" används är att förtydliga *vem* som ska integreras *i vad, hur och av vem?* (Eriksen 2015)

Problemet är att integration huvudsakligen mäts som ett nuvarande tillstånd eller ett resultat som bedöms i utbildningsbevis, arbetsmarknadsdeltagande, språkkompetens m.m. och därmed döljer sambandet mellan resultat och institutionella eller strukturella hinder. (Schneider & Crul 2012).

400
INTEGRATION RD

DIS-INTEGRATION

Masoud, Kurki & Brunila (2020) Youth on the Move: Tendencies and Tensions in Youth Policies and Practices.

- ❖ *Integrationsprogram "förnekar ofta migranternas egen potential och tidigare erfarenheter ges inte mycket betydelse". Integration blir ett system som behandlar migranter som en homogen grupp och erbjuder dem begränsade val.*
- ❖ *Detta försvagar inte bara individen utan är också ett resursslöseri .*
- ❖ *Flyktingar framställs som automatiskt arbetslösa, vilket förklaras med deras brist på "anställbarhet", aktivering och kreativitet.*
- ❖ *De flesta intervjuade fogade sig efter detta. Inte för att de ville, utan för att det förväntades att de skulle följa de val som gjorts för dem.*
- ❖ *Frågan är alltså: Kan nya färdigheter verkligen garantera anställning? Vad avgör att migranter har blivit "anställningsbara"? Är det deras färdigheter, eller att de genomför integrationsträning?*

We try så mycket to integrate and give of ourselves to the community to be THIS [en del av samhället]. Ibland säger jag till min man, "Min kultur försvinner." My culture is so down right now because I have to make a double effort for integration. Jag pratar svenska och måste gå hem och lyssna på nyheterna på svenska. När jag gör någonting är det med den här kulturen. So that's why sometimes we have to take down our cultures. Sometimes I feel like it is just disappearing inside and it sounds so scary. I have, and love my own identity but our cultural identity, we have to suppress it to take on this culture.

(Medis SFI-elev)

Social Inkludering flyttar ansvaret för anpassning från migranten till samhället genom att betona den proaktiva roll som offentliga och privata institutioner har för att åtgärda strukturella hinder för integration, så som rasism och diskriminering. Principer som ömsesidighet och jämlikhet borde vara grundregler i förhandlingar om livsval.

(Pöttsch 2020)

SPRÅKET ETT (ONÖDIGT) HINDER FÖR INTEGRATION?

1. *Participation Inclusion*

Även om inkludering i denna modell ses som ett statligt och samhälleligt ansvar är det en **inklusion på ytan** som strävar efter att utöka invandrarnas tillgång till utbildnings-, arbetsmarknads- och sociala möjligheter men ignorerar systemiska strukturella ojämlikheter. (Pötzsch 2020).

t.ex. medborgarskapsprocesser där uppnåendet av medborgarskap framställs som priset i slutet av integrationsvägen och likställs med tillhörighet (Farahat 2009).

After the big exam for the passport, it doesn't change anything because for them WE are integrating here [...] They like what they do and don't think about what you can do. If you are coming from another land you get jobs like "städare" , "smutsiga jobb" . You can learn, have a passport and do what you want but you will never be an Ålandic person and they are not hiding that.

(Medis SFI elev)

2. Transformation Inclusion

Det är ett tydligt erkännande att integrationens jämlikhetsmål är illusoriska ifall det dagliga sociala och institutionella livet förblir etniskt skevt. Transformation Inklusion tvingar oss att ta reda på hur våra (förgivettagna) privilegier reflekteras i och reproduceras av våra institutioner.

A black and white photograph showing the silhouettes of several people sitting on a pier or ledge, looking out towards the ocean. The scene is backlit by a bright light, likely the sun, creating a strong glow and silhouetting the figures. The ocean waves are visible in the distance.

*Är en dynamisk, involverande utvecklingsprocess.
Inklusion = Socialsammanhållning*

Det har varit så jättemycket på nyheterna om Sannfinländarna, om rasism och politik och där tänkte jag, nej vi måste ge mera tid åt det, att diskutera. Det var på en grundnivå, men sen när vi diskuterade om deras upplevelser av vardagsrasism i Finland, det uppskattades väldigt mycket [...] Att man visade att det är viktigt var faktiskt en bra upplevelse att få tillsammans gå igenom. Det tycker jag också att det kunde vara mera i undervisningen.

(Arbis SFI lärare)

3. Transposition Inclusion

Här flyttas strålkastarljuset från de migrant "Andra" och fokuseras på inhemska vita som målet för integrationsåtgärder. Den centrala frågan är hur väl vita majoritetsgrupper integreras i en modern global realitet som kännetecknas av mångfald, alltmer varierade migrationsmönster och komplexa tillhörigheter.

I see that diversity in the student population but not really in the staff. You know what, it's very white – I mean VERY WHITE, whoah! I feel like that is not diverse. I believe that in every institution the staff's cultural or ethnic background should reflect the student population.

(NorQuest LINC socialarbetare)

En av studiens centrala slutsatser är att ifall de kritiska perspektiven på social inkludering skall bli en levd verklighet för alla, måste även majoriteter granskas av "integrationsstrålkastaren."

***Att vända majoritetsblicken inåt, och från migranten, förutsätter en genomgripande förändring av attityder, mål och programimplementeringar.
(Pöttsch 2020)***

SVENSKA

Ha en rolig kurs i svenska!

Lärdomar/Resultat

1. *Program där integration likställdes med språkinlärning saknade det bredare perspektivet med den fokus på "real life skills" som en konkret medborgarinkludering kräver.*
2. *Där en normativ berättelse, så som "ska vi inte lära dem att leva här?" styrde, blev ömsesidigt lärande och elevernas eget aktörskap svårare att förverkliga.*
3. *Hur beredda var lärare och administratörer att granska sin egen roll i upprätthållandet av kulturella och strukturella ojämlikheter och vita privilegier.*

EUROPEAN PROGRAMME FOR MIGRATION

4. När det rådande sociala och politiska klimatet inom vilket integrationsutbildningar existerade betonade kontroll av migranter och krav på anpassbarhet förstärktes elevernas disintegration.

5. Trots att kritisk social inkludering kräver kraftiga åtgärder för en gemensam politisk aktörskap, kännetecknas implementeringar av LINC och SFI vanligtvis av apolitiskhet. Eftersom programmen inte utvecklats utgående från en grund i kritisk medborgarskap, utan betonade mer "neutrala" former av språk- och kulturinlärning, gav de lärare och studenter begränsade möjligheter att kollektivt utmana sociala och strukturella orättvisor.

Vill du verkligen ha inkludering måste du vara beredd för att du kanske förändras, att resultatet blir någonting helt annat. Det är inte alla. (Åländsk integrationskoordinator)

Den springande punkten som integrationskoordinatorn tar upp är att kritisk social inkludering kräver ömsesidig förändring som i sin tur genererar osäkerheter och rädslor, speciellt inom majoriteten.

Referenser

Askonas P. & Stewart A. (Eds). (2000). *Social Inclusion: Possibilities and Tensions*. London: Palgrave

Eriksen, Thomas Hylland. (2015). The Meaning of 'We' In Peter A Kraus and Peter Kivisto, eds.: *The Challenge of Minority Integration*. Warsaw/Berlin: De Gruyter Open

Crul, Maurice. Schneider, Jens. and Lelie, Frans. (Eds) (2012) *The European Second Generation Compared: Does the Integration Context Matter?* Amsterdam: IMISCOE

Brunila, K. and Lundahl, L. (eds). 2020. *Youth on the Move: Tendencies and Tensions in Youth Policies and Practices*. Helsinki: Helsinki University Press. <https://doi.org/10.33134/HUP-3>.

Farahat, A. (2009). 'We want you! But...'. Recruiting Migrants and Encouraging Transnational Migration Through Progressive Inclusion. *European Law Journal*, 15: 700-718

Pöttsch, Tobias. (2020) *Critical Perspectives on Social inclusion in Integration Education Programs for Adult Migrants*. Helsinki: Unigrafia

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/315677/CRITICAL.pdf?sequence=1&isAllowed=y>